

Instrukce
Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 30. 4. 2012, č. j. 90/2012-OSD-ZN, o správním řízení ve věcech znalců a tlumočnicků, a o některých dalších otázkách

Ministerstvo spravedlnosti stanoví podle § 26 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o znalcích a tlumočnících“) následující:

ČÁST PRVNÍ
ÚVODNÍ USTANOVENÍ

§ 1
Předmět úpravy

Tato instrukce upravuje postup správních orgánů ve správním řízení ve věcech znalců a tlumočnicků a některé další otázky.

§ 2
Správní orgán

Správním orgánem se podle této instrukce rozumí

- a) při postupu podle § 3 písm. a) ministr spravedlnosti a předseda krajského soudu,
- b) při postupu podle § 3 písm. b) a c) Ministerstvo spravedlnosti ČR (dále jen „ministerstvo“) a předseda krajského soudu.

ČÁST DRUHÁ
OBEČNÁ USTANOVENÍ O SPRÁVNÍM ŘÍZENÍ

§ 3
Správní řízení

Správní orgány postupují v souladu s § 180 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve správním řízení při

- a) jmenování znalců a tlumočnicků,
- b) rozhodování o pozastavení práva vykonávat činnost znalce nebo tlumočnicka,
- c) rozhodování o zániku práva vykonávat znaleckou nebo tlumočnickou činnost.

§ 4
Otázky, jejichž řešení pro řízení je nezbytné

Otázkami, jejichž řešení v řízení ve věcech znalců a tlumočnicků je ve smyslu § 180 odst. 1 správního řádu nezbytné, jsou zejména

- a) příslušnost správních orgánů (§ 10 – 13 správního řádu),
- b) vedení řízení a úkony správních orgánů (§ 15 – 18 správního řádu),
- c) základní zásady činnosti správních orgánů (§ 2 – 8 správního řádu),
- d) účastníci řízení a zastoupení (§ 27 – 38 správního řádu),
- e) zahájení řízení (§ 44 – 48 správního řádu),

- f) podklady pro vydání rozhodnutí a dokazování (především § 49 – 53 správního řádu),
- g) přerušení a zastavení řízení (§ 64 – 66 správního řádu),
- h) obsah a forma rozhodnutí, náležitosti rozhodnutí (§ 67 – 70 správního řádu),
- i) oznamování rozhodnutí (§ 72 správního řádu),
- j) právní moc, vykonatelnost a jiné právní účinky rozhodnutí (§ 73 – 74 správního řádu),
- k) odvolací řízení (§ 81 – 93 správního řádu).

§ 5

Oprávněná úřední osoba

(1) V souladu s § 15 odst. 2 správního řádu provádějí jednotlivé úkony ve správním řízení úřední osoby oprávněné k tomu podle organizačního řádu ministerstva nebo rozvrhu práce krajského soudu nebo písemně pověřené ministrem spravedlnosti nebo předsedou krajského soudu.

(2) Ustanovení předchozího odstavce se nevztahuje na rozhodnutí, kterým se správní řízení končí. Rozhodnutí, kterým se správní řízení končí, může vydat

a) při postupu podle § 3 písm. a) pouze ministr spravedlnosti nebo předseda krajského soudu,

b) při postupu podle § 3 písm. b) a c) pouze ministr spravedlnosti nebo úřední osoba k tomu ministrem spravedlnosti písemně pověřená nebo předseda krajského soudu.

ČÁST TŘETÍ ŘÍZENÍ O JMENOVÁNÍ ZNALCŮ A TLUMOČNÍKŮ

§ 6

Postoupení pro nepříslušnost

(1) Postoupit žádost o jmenování (návrh na jmenování) ministru spravedlnosti z důvodu, že osoba, o jejíž jmenování jde, je pracovníkem ústředního orgánu, vysoké školy, vědeckého nebo výzkumného ústavu podle § 1 odst. 1 vyhlášky č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“), je možné pouze, je-li tato skutečnost prokázána kopií pracovní smlouvy ve smyslu § 33 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

(2) Postoupit žádost o jmenování (návrh na jmenování) předsedovi krajského soudu z důvodu, že osoba, o jejíž jmenování jde, není pracovníkem ústředního orgánu, vysoké školy, vědeckého nebo výzkumného ústavu podle § 1 odst. 1 vyhlášky, je možné pouze, pokud tato skutečnost vyplývá z písemného sdělení osoby, o jejíž jmenování jde.

§ 7

Ověřování podmínek pro jmenování

(1) Ve správním řízení o jmenování znalců a tlumočnicků je správní orgán povinen vždy posoudit, zda osoba, o jejíž jmenování jde, splňuje podmínky pro jmenování podle § 4 zákona o znalcích a tlumočnících.

(2) Posoudit, zda osoba, o jejíž jmenování jde, splňuje podmínky pro jmenování podle předchozího odstavce, je možné pouze po provedení šetření a zajištění písemných dokladů. Toto šetření provede a písemné doklady zajistí ve smyslu § 3 vyhlášky krajský soud, v jehož obvodu je osoba, o jejíž jmenování jde, hlášena k trvalému pobytu.

(3) V případech, kdy je ke jmenování znalce nebo tlumočnicka příslušný ministr spravedlnosti, krajský soud provede šetření a zajistí písemné doklady podle předchozího odstavce na základě dožádání ministra spravedlnosti.

(4) Pokud jsou v případě, kdy je ke jmenování znalce nebo tlumočnicka příslušný ministr spravedlnosti, výsledky šetření a zajištěné písemné doklady podle odstavce 2 nedostatečné, může si v zájmu urychlení řízení jejich doplnění obstarat ministr spravedlnosti sám bez součinnosti krajského soudu.

(5) Výsledky šetření a zajištěné písemné doklady podle odst. 2 a jejich doplnění podle odst. 4 představují podklady pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 50 správního řádu. Jde zejména o

a) kopii potvrzení o přechodném pobytu nebo povolení k trvalému pobytu na území České republiky nebo cestovního dokladu, v němž je údaj o přechodném pobytu nebo povolení k trvalému pobytu na území České republiky uveden,

b) kopii občanského průkazu, příp. písemné prohlášení osoby, o jejíž jmenování jde, že je způsobilá k právním úkonům v plném rozsahu,

c) výpis z evidence Rejstříku trestů,

d) písemné prohlášení osoby, o jejíž jmenování jde, že nebyla v posledních 3 letech vyškrtuta ze seznamu znalců a tlumočnicků pro porušení povinností podle zákona o znalcích a tlumočnících,

e) úředně ověřené kopie dokladů o vzdělání a další odborné kvalifikaci,

f) doklady prokazující odbornou praxi,

g) podání osoby, o jejíž jmenování jde, obsahující souhlas se jmenováním, pokud je jmenování navrženo třetí osobou,

h) osobní dotazník.

(6) Správní orgán může v rámci šetření podle odstavce 2 osobu, o jejíž jmenování jde, podrobit písemnému nebo ústnímu přezkoušení, příp. písemnému a současně ústnímu přezkoušení, v daném oboru, odvětví, příp. specializaci nebo jazyce před poradním sborem předsedy krajského soudu, je-li zřízen. V řízení o jmenování znalce může být součástí tohoto přezkoušení vyžádání zkušebního znaleckého posudku. Výsledek tohoto přezkoušení je součástí podkladů pro vydání rozhodnutí podle předchozího odstavce.

§ 8

Potřebnost jmenování dalších znalců a tlumočnicků

(1) Je-li správním orgánem při postupu podle § 7 zjištěno, že osoba, o jejíž jmenování jde, splňuje všechny podmínky pro jmenování podle § 4 zákona o znalcích a tlumočnících, správní orgán dále posoudí potřebnost jmenování dalších znalců v daném oboru, odvětví, příp. specializaci, nebo tlumočnicků v daném jazyce ve smyslu § 2 odst. 4 vyhlášky.

(2) Učinit závěr o nepotřebnosti jmenování dalších znalců nebo tlumočnicků je možné pouze na základě statistických údajů alespoň za poslední 3 roky, za které jsou dostupné.

(3) Statistickými údaji podle předchozího odstavce se rozumí

a) údaje o počtu znalců v daném oboru, odvětví, příp. specializaci, nebo tlumočnicků v daném jazyce zapsaných v seznamu znalců a tlumočnicků krajského soudu, v jehož obvodu je osoba, o jejíž jmenování jde, hlášena k trvalému pobytu,

b) údaje o počtu znaleckých posudků v daném oboru, odvětví, příp. specializaci, nebo

tlumočnických úkonů v daném jazyce, které byly podány znalci nebo provedeny tlumočnický zapsanými v seznamu znalců a tlumočnicků krajského soudu, v jehož obvodu je osoba, o jejíž jmenování jde, hlášena k trvalému pobytu.

(4) Jsou-li skutečnosti odůvodňující závěr o nepotřebnosti jmenování dalších znalců nebo tlumočnicků správnímu orgánu známy před provedením šetření a zajištění písemných dokladů podle § 7 odst. 2, sdělí je osobě, která podala žádost o jmenování (návrh na jmenování) znalcem nebo tlumočnickem a současně ji poučí o právu vzít žádost o jmenování (návrh na jmenování) znalcem nebo tlumočnickem zpět ve smyslu § 45 odst. 1 správního řádu.

§ 9

Zamítnutí žádosti o jmenování (návrhu na jmenování)

(1) Z odůvodnění rozhodnutí, kterým správní orgán zamítl žádost o jmenování (návrh na jmenování), musí být vždy patrné, které podmínky pro jmenování podle § 4 odst. 1 zákona o znalcích a tlumočnicích osoba, o jejíž jmenování jde, splňuje a které nikoliv, na základě kterých podkladů pro vydání rozhodnutí správní orgán tento závěr učinil a jakými úvahami se při jejich hodnocení řídil.

(2) Ustanovení předchozího odstavce se vztahuje i na případy, kdy jediným důvodem pro zamítnutí žádosti o jmenování (návrhu na jmenování) je nepotřebnost jmenování dalších znalců nebo tlumočnicků podle § 8.

(3) Je-li důvodem pro zamítnutí žádosti o jmenování (návrhu na jmenování) nepotřebnost jmenování dalších znalců nebo tlumočnicků podle § 8, z odůvodnění rozhodnutí musí být vždy patrné, na základě kterých podkladů pro vydání rozhodnutí správní orgán tento závěr učinil a jakými úvahami se při jejich hodnocení řídil.

§ 10

Rozšíření znaleckého nebo tlumočnického oprávnění

Ustanovení § 6 - 9 se obdobně použijí i v řízeních o žádosti o rozšíření (návrhu na rozšíření) znaleckého oprávnění znalce pro další obory, odvětví nebo specializace, nebo tlumočnického oprávnění tlumočnicka pro další jazyky.

ČÁST ČTVRTÁ ŘÍZENÍ O POZASTAVENÍ PRÁVA VYKONÁVAT ČINNOST ZNALCE NEBO TLUMOČNÍKA

§ 11

Zahájení řízení

(1) V případech uvedených v § 20 odst. 1 zákona o znalcích a tlumočnicích zahajuje správní orgán řízení o pozastavení práva vykonávat činnost znalce nebo tlumočnicka z moci úřední. Tím není dotčena možnost podávat správnímu orgánu podněty k tomuto postupu ve smyslu § 42 správního řádu.

(2) V případech uvedených v § 20 odst. 2 zákona o znalcích a tlumočnicích se řízení o pozastavení práva vykonávat činnost znalce nebo tlumočnicka zahajuje na základě žádosti oprávněné osoby.

§ 12

Podklady pro vydání rozhodnutí

(1) Při postupu podle § 20 odst. 1 písm. a) zákona o znalcích a tlumočnících správnímu orgánu slouží jako podklad pro vydání rozhodnutí zejm. pravomocné usnesení o zahájení trestního stíhání znalce nebo tlumočnicka.

(2) Při postupu podle § 20 odst. 1 písm. b) zákona o znalcích a tlumočnících správnímu orgánu slouží jako podklad pro vydání rozhodnutí zejm. pravomocné usnesení, podle kterého se zahajuje řízení o způsobilosti k právním úkonům znalce nebo tlumočnicka, podaný návrh na zahájení řízení o způsobilosti k právním úkonům znalce nebo tlumočnicka nebo sdělení příslušného soudu, že bylo zahájeno řízení o způsobilosti k právním úkonům znalce nebo tlumočnicka.

(3) Při postupu podle § 20 odst. 1 písm. c) zákona o znalcích a tlumočnících správnímu orgánu slouží jako podklad pro vydání rozhodnutí zejm. pravomocné rozhodnutí, na základě kterého má znalec nebo tlumočnick nastoupit výkon nepodmíněného trestu odnětí svobody.

(4) Při postupu podle § 20 odst. 2 zákona o znalcích a tlumočnících správnímu orgánu slouží jako podklad pro vydání rozhodnutí např. podání znalce nebo tlumočnicka, o jehož práva a povinnosti jde, lékařské zprávy či potvrzení nebo jiné doklady prokazující vážné důvody pro pozastavení práva vykonávat činnost znalce nebo tlumočnicka.

§ 13

Vážné důvody pro pozastavení práva vykonávat činnost znalce nebo tlumočnicka

Vážnými důvody pro pozastavení práva vykonávat činnost znalce nebo tlumočnicka podle § 12 odst. 4 se rozumí skutečnosti dlouhodobě bránící řádnému výkonu znalecké nebo tlumočnické činnosti, které nastaly po jmenování znalce nebo tlumočnicka a které znalec nebo tlumočnick nemohl předvídat.

ČÁST PÁTÁ

ŘÍZENÍ O ZÁNÍKU PRÁVA VYKONÁVAT ZNALECKOU NEBO TLUMOČNICKOU ČINNOST

§ 14

Zahájení řízení

V případech uvedených v § 20b odst. 1 a 2 zákona o znalcích a tlumočnících zahajuje správní orgán řízení o zániku práva vykonávat znaleckou nebo tlumočnickou činnost z moci úřední. Tím není dotčena možnost podávat správnímu orgánu podněty k tomuto postupu ve smyslu § 42 správního řádu.

§ 15

Podklady pro vydání rozhodnutí

(1) Při postupu podle § 20b odst. 1 zákona o znalcích a tlumočnících správnímu orgánu slouží jako podklad pro vydání rozhodnutí např. podání znalce nebo tlumočnicka, o jehož práva a povinnosti jde, podnět k zahájení řízení z moci úřední a skutečnosti, které správní orgán zjistil při své úřední činnosti. Správní orgán si také může vyžádat vyjádření sboru pro znalecké a tlumočnické otázky, je-li pro daný obor nebo jazyk zřízen.

(2) Při postupu podle § 20b odst. 2 zákona o znalcích a tlumočnících správnímu orgánu slouží jako podklad pro vydání rozhodnutí např. podání znalce nebo tlumočnicka, o jehož práva a povinnosti jde, lékařské zprávy či potvrzení nebo jiné doklady prokazující zdravotní nebo jiné závažné důvody, pro které znalec nebo tlumočnick dlohodobě nemůže řádně vykonávat svou činnost.

§ 16 Vyškrtnutí ze seznamu

Rozhodnutí ministerstva se po nabytí právní moci za účelem vyškrtnutí znalce nebo tlumočnicka ze seznamu znalců a tlumočnicků zasílá krajskému soudu, v jehož seznamu je veden.

ČÁST ŠESTÁ STÍŽNOSTI

§ 17 Podnět k zahájení řízení z moci úřední

(1) Správní orgány přijímají podání fyzických a právnických osob týkající se znalecké a tlumočnické činnosti znalců a tlumočnicků.

(2) Podle svého skutečného obsahu lze podání podle předchozího odstavce posuzovat jako podnět k zahájení řízení o zániku práva vykonávat znaleckou nebo tlumočnickou činnost podle části páté nebo řízení o přestupku podle § 25a a násl. zákona o znalcích a tlumočnících z moci úřední.

§ 18 Stížnost proti postupu správního orgánu

(1) Podání obsahující nesouhlas se způsobem vyřízení podnětu podle § 17 odst. 2 se dle svého skutečného obsahu posuzuje jako stížnost proti postupu správního orgánu ve smyslu § 175 odst. 1 správního řádu.

(2) Příslušným správním orgánem k vyřízení stížnosti podle předchozího odstavce je ten správní orgán, který vyřizoval podnět podle § 17 odst. 2.

§ 19 Přezkum vyřízení stížnosti

(1) Má-li stěžovatel za to, že stížnost podle § 18 nebyla řádně vyřízena, může požádat nadřízený správní orgán, aby přešetřil způsob jejího vyřízení.

(2) Nadřízeným správním orgánem je ministr spravedlnosti, pokud stížnost podle § 18 vyřizovalo ministerstvo, nebo ministerstvo, pokud stížnost podle § 18 vyřizoval předseda krajského soudu.

(3) Obrátil-li se stěžovatel s podáním podle odstavce 1 v případě, že příslušným správním orgánem je ministerstvo, na předsedu krajského soudu, tento správní orgán podání podle odstavce 1 postoupí ministerstvu.

ČÁST SEDMÁ
USTANOVENÍ PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ

§ 20

(1) Řízení o jmenování nebo odvolání znalce nebo tlumočníka, která byla zahájena do 31. 12. 2011 a nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti této instrukce, se dokončí podle dosavadní úpravy.

(2) Při promíjení podmínky českého státního občanství podle § 4 odst. 2 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, ve znění účinném do 31. 12. 2011, v souvislosti s řízeními o jmenování znalce nebo tlumočníka, která byla zahájena do 31. 12. 2011 a nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti této instrukce, se postupuje podle dosavadní úpravy.

(3) Řízení o jmenování znalce nebo tlumočníka, pozastavení práva vykonávat činnost znalce nebo tlumočníka nebo o zániku práva vykonávat znaleckou nebo tlumočnickou činnost, která byla zahájena ode dne 1. 1. 2012 a nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti této instrukce, se dokončí podle této instrukce.

§ 21

Zrušovací ustanovení

Zrušuje se instrukce ministerstva ze dne 1. 9. 2011, č. j. 381/2010-OD-ZN, o správním řízení ve věcech znalců a tlumočnicků, a o některých dalších otázkách.

§ 22

Účinnost

Tato instrukce nabývá účinnosti dnem 1. května 2012.

JUDr. Jiří Pospíšil
ministr spravedlnosti